

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2014

MEMORANDUM

GAUTENG

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP

NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP:

- 1. Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is. (Foute moet steeds aangedui word.) Waar die foute die betekenis van die woord(e) verander, word dit wel gepenaliseer.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal wat geassesseer word, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- 3. Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/ EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering/bewys moet oorweeg word.
- 4. Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae word net die rede/motivering/aanhaling bepunt.
- 5. Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- 6. Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- 7. Aanvaar dialektiese variasies.
- 8. Aanvaar die letter en/of die korrekte antwoord wat uitgeskryf is, by 'n meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.1	betaal	1	3
1.2	 Om (die beeste) te ruil.✓ Om te slag/vir kos/om te eet.✓ (Hulle gebruik die beeste) om swaar vragte te trek.✓ 	3	1
1.3	(Goud) verkleur/roes nie.	1	1
1.4	 C papier, parfuum en speserye. C papier, parfuum en speserye. (Enige EEN) 	1	3

NSS – Memorandum (Gauteng)

1.5	(Die mense het dit) in hulle kos/vir medisyne gebruik.	1	1
1.6	(Van) silwer	1	1
1.7	"oor baie jare heen ontwikkel" (Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.)	1	2
1.8	DeuroD euro		
	(Enige EEN)	1	3
1.9.1	(Die) Rand/rand	1	1
1.9.2	(In) 1961	1	1
1.9.3	 (Suid-Afrika het toe) 'n republiek geword. (Suid-Afrika) het in daardie jaar 'n republiek geword. (Suid-Afrika) het in 1961 'n republiek geword. (Enige EEN) 	1	2
1.10	 Kaapstad, ✓ want Tafelberg/die Parlementsgebou is daar. ✓ Johannesburg, ✓ want daar is goud/dit is die rykste provinsie. ✓ Durban, ✓ want die toeriste gaan daarheen/dit is bekend vir mooi strande. ✓ Pretoria, ✓ want die Uniegebou/Oudpresident Mandela se groot standbeeld is daar. ✓ (Of soortgelyk) (Een punt vir die voorstel en die tweede punt vir die motivering.) 	2	4
1.11	Onwaar (verdien nie 'n punt nie) Die kandidaat kan geen punt vir die motivering verdien indien WAAR as antwoord gegee is nie. • "In Februarie 2013 het ons 'n nuwe stel banknote begin gebruik, maar die ou note mag ook nog gebruik word". (Penaliseer nie as aanhalingstekens nie gebruik is nie.) (Kandidaat hoef nie die hele sin aan te haal nie.)	1	3
1.12	 Randelas is afgelei van: Die rand, wat Suid-Afrika se geldeenheid is. ✓ EN Mandela wie se gesig op die note gedruk is. ✓ OF		
	 Woordspeling met rand√EN Mandela.√ (Of soortgelyk) 	2	3

1.13	JA:		
	Dit gee erkenning aan Nelson Mandela.		
	Dit verewig Mandela se lewe en werk.		
	Mandela is 'n ikoon.		
	 Mandela word beskou as die "vader" van ons nasie. (Of soortgelyk) 		
	NEE:		
	Sekere mense mag hierdie note gebruik om vir slegte dinge te betaal, bv. vir dwelms.		
	As mense hierdie note vir slegte dinge gebruik, sal dit Mandela se naam oneer aandoen.		
	Ek het nie saamgestem met alles wat hy gedoen het nie. (Of soortgelyk)	1	4
1.14	• B		
	• namaak		
	B namaak (Eniga EEN)	1	3
	(Enige EEN)	'	<u> </u>
1.15	Daar is 'n - watermerk, - spesifieke nommers		
	- ('n stel) klein kolletjies op die note. (Enige TWEE)	2	1
	(Kandidate kan enige TWEE dinge noem of dit in 'n sin weergee.)	_	•
1.16	na	1	3
1.17	 C kan dinge wat hulle wil hê van die huis af bestel en betaal. C kan dinge wat hulle wil hê van die huis af bestel en betaal. 		
	OF		
	• D		
	 het nie meer kontant of 'n kredietkaart nodig vir hulle inkopies nie. 		
	D het nie meer kontant of 'n kredietkaart nodig vir hulle inkenies nie		
	inkopies nie. (Enige EEN)	1	3
	SUBTOTAAL:	24	

TEKS B: VISUELE TEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
1.18	Volgraan	1	3
1.19	Broccoli/Patats	1	3
1.20	 Dit is kos met 'n hoë vetinhoud. Hoender is baie vetterig. Hoender bevat baie vet. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.21	 Die teken wys dat daar stoom uit die beker trek. (Daar trek) stoom uit die beker. Daar is merkies/strepies/n teken bo die beker. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
1.22	 Dit val in die GOED-kategorie kossoorte/dis goeie kos/gesonde kos. Die toebroodjie met sardyne en 'n glas lemoensap gee vir my energie en verbeter my konsentrasie. Dit help my om te konsentreer. Dit gee vir my energie. 'n Burger en 'n koppie koffie gee vir my minder energie. 'n Burger en 'n koppie koffie verbeter nie my konsentrasie nie. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
1.23	 JA: Dit is maklik om prentjies te lees. Dit vat nie lank om prentjies te lees nie. 'n Mens sukkel nie met die betekenis van woorde nie. Prentjies trek dadelik die leser se aandag. Mense wat nie kan lees nie, kan ook visuele tekste verstaan. NEE: Die prentjies is nie altyd duidelik nie. 'n Mens leer dan nooit om te lees nie. 'n Mens se woordeskat ontwikkel nie. 'n Teks gee meer inligting as prentjies. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
	SUBTOTA	AL: 6	<u> </u>
	TOTAAL AFDELING	A: 30	

Barrett se	Taksonomie	Punte	%	
Vlak 5	Waardering	6	20%	20%
Vlak 4	Evaluering	U	2070	2078
Vlak 3	Afleiding	12	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	12	40%	40%
Vlak 1	I etterlik	12	40%	40%

AFDELING B: OPSOMMING

NASIEN VAN DIE OPSOMMING

Die opsomming word soos volg nagesien:

- Puntetoekenning:
 - o 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
 - o 3 punte vir taal
 - o Puntetotaal: 10
- Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
 - o 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
 - o 4-5 feite korrek: ken 2 punte toe
 - o 6-7 feite korrek: ken 3 punte toe
 - Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.
 - o 6-7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
 - o 1-5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
 - Nasieners moet die getal woorde wat gebruik is, tel.
 - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
 - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 65 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
 - o Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie gepenaliseer word nie.

VRAAG 2: KENMERKE VAN DIE AFRIKA-OLIFANT

[Verwerk uit: Sien Suid-Afrika Visuele feite]

	TEKS	VERWAGTE ANTWOORDE
1.	Die Afrika-olifant is die grootste landsoogdier. Dit is een van Suid-Afrika se "Groot Vyf". Baie mense besoek ons land juis om die olifante te sien.	Die Afrika-olifant is die grootste soogdier op land.
2.	n Mens se brein weeg ongeveer 1,5 kg. Die Afrika-olifant se brein kan tussen 4,3 en 5,4 kg weeg.	Die Afrika-olifant se brein kan van 4,3 tot 5,4 kg weeg./Die Afrika-olifant se brein weeg meer as 'n mens s'n.
3.	Leeus en renosters is ook groot, sterk diere, maar hulle ore is nie baie groot nie. Dis beslis nie so groot soos die Afrika-olifant se ore wat 1,83 m lank is nie.	Die Afrika-olifant se ore is baie groot./ Die Afrika-olifant se ore is 1,83m lank.
4.	Twee van die Afrika-olifant se 26 tande groei uit as lang, buitenste tande. Baie olifante word deur stropers doodgemaak omdat hulle hierdie tande wil verkoop.	Die Afrika-olifant het 26 tande./ Die Afrika-olifant het twee lang tande (wat na buite groei.)
5.	Alle olifante se slurpe is eintlik verlengde neuse. Hierdie slurpe kan iets so klein soos 'n grondboontjie of so groot soos 'n 100 kg-stomp optel. Olifante gebruik hulle slurpe om water te drink en om bome uit te trek. Die Afrika-olifant spog met 'n slurp van tot 1,5 m lank.	Die Afrika-olifant se slurp kan tot 1,5m lank wees.
6.	Olifante het baie groot pote. Die Afrika- olifant het 'n ovaal agterpoot en 'n ronde voorpoot. 'n Mens kan nie olifante se tone duidelik sien nie.	Die Afrika-olifant se agterpoot is ovaal/ die voorpoot is rond.
7.	Net soos baie ander diere, het olifante ook 'n klossie hare aan die punt van hulle sterte. Wie sou kon raai dat die Afrika-olifant se stert tot 11 kg kan weeg?	Die Afrika-olifant se stert kan tot 11 kg weeg.
	GETAL WOORDE = 206 woorde (Disjunktief: ±200 woorde)	GETAL WOORDE: 63 woorde (50-60/65 maksimum)

Barrett se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 5	Waardering	2	20%	20%
Vlak 4	Evaluering	2	2070	2070
Vlak 3	Afleiding	4	40%	40%
Vlak 2	Herorganisasie	4	400/	400/
Vlak 1	Letterlik	4	40%	40%

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

NASIEN VAN TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

1. Spelling:

- Een-woord-antwoorde moet korrek gespel word.
- By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
- Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- 2. Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- 3. Aanvaar die letter EN/OF die korrekte antwoord wat volledig uitgeskryf is by 'n meervoudigekeuse-vraag.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
3.1	vinnigemaklike	2	3
3.2	 Punt: Volg net twee eenvoudige stappe. Uitroepteken: Volg net twee eenvoudige stappe! Beletselteken: Volg net twee eenvoudige stappe Dubbelpunt: Volg net twee eenvoudige stappe: (Enige EEN) 		
	(Ellige EEN)	1	2
3.3	CKoppeltekenC Koppelteken (Enige EEN)	1	1
3.4	re – gis – treer	1	3
3.5	bel	1	2
3.6.1	jou/Jou (Enige EEN)	1	3
3.6.2	elektroniese	1	2

3.7	 Dit is 'n mening, want dis die adverteerder wat so dink. almal stem nie noodwendig saam met die adverteerder nie. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
3.8	 Die advertensie is gerig op ALLE mense (wat Gauteng se paaie gebruik). Die advertensie is vir almal bedoel. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	5
SUBTOTAAL: 10			

VRAAG 4: SPOTPRENT

4.1	probleempie (die spelling moet korrek wees)		
4 2	1	1	1
1.2	veertien (die spelling moet korrek wees)	1	2
4.3	regterskouer	1	1
4.4	Wie gaan volgende jaar skool toe? (Vraagteken moet daar wees om die punt te verdien.)	1	3
4.5	Ek sal hard leer omdat ek wil slaag.	1	3
4.6	 Jan se rapport is deur die skoolhoof geteken. Jan se rapport is geteken deur die skoolhoof. (Enige EEN) 	1	4
4.7	 Jan se ma se oë is groot gerek. Jan se ma swaai/waai met haar hand. Jan se ma se hand bewe. Jan se ma se mond is afgetrek. Jan se ma se kop ruk agteroor. Daar is merke/sweet rondom haar kop. Die uitdrukking op haar gesig. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
4.8	figuurlike	1	3
4.9	Ma sê vir Jan dat hy ✓ harder moet werk.✓	2	3

VRAAG 5

5.1: LEESTEKS

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.1.1	moeilike/harde	1	2
5.1.2	kind er jare	1	2
5.1.3	Die deur is toe. Nee man, moenie toe wees nie. Ek gaan skool toe. Toe, toe maak gou! (Enige sin waar die ander betekenis van die woord duidelik is, m.a.w. nie "oop" nie.)	1	4
5.1.4	km (Geen punt na afkorting nie en nie hoofletter nie.)	1	2
5.1.5	daarmee	1	2
5.1.6	As ons 'n eier wou bak, moes ons toestemming vra.	1	3
5.1.7	Ma het die eiers verkoop. (Die het en verkoop moet korrek en ook in die korrekte posisie wees vir die punt.)	1	3
5.1.8	lig	1	2
5.1.9	 Kruideniersware kruideniersware (Die spelling moet korrek wees.) 	1	3
5.1.10	koue	1	2
5.1.11	Water om in te bad, is in 'n groot kastrol gekook. (Aanvaar ook "Water om in te bad")	1	2
5.1.12	televisie	1	1
5.1.13	peperduur (Die spelling moet korrek wees.)	1	2
5.1.14	 Mense het nie tyd vir mekaar nie. Mense het nie vir mekaar tyd nie. (Enige EEN) (Neem nie spelling in ag nie, dubbel "nie" vir die punt.) 	1	3
	SUBTOTA	AL: 14	ı

5.2: PRENT

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
5.2.1	koerant	1	3
5.2.2	 B Nandi het hard gewerk; daarom het sy matriek geslaag. B Nandi het hard gewerk; daarom het sy matriek geslaag. 		
	(Enige EEN)	1	3
5.2.3	Jy	1	2
5.2.4	Hoera	1	3
5.2.5	agter	1	3
5.2.6	 B stereotipering. B stereotipering. (Enige EEN) 	1	4
	SUBTOTAAL		<u> </u>
	TOTAAL AFDELING (C: 40	

Bloom se Taksonomie		Punte	%	
Vlak 6	Sintese	6	14%	20%
Vlak 5	Evaluering	O	14 /0	2070
Vlak 4	Analise	17	43%	40%
Vlak 3	Toepassing	17	43 /0	40 %
Vlak 2	Begrip	47	400/	400/
Vlak 1	Kennis	17	43%	40%

AFDELING D: LETTERKUNDE

KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer

VRAAG 6

VERHAAL A: DIE WEDLOOP - Pirow Bekker

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.1	Die (atletiek)onderwyser		
	Dollevaart (Enige EEN)	1	1
0.0	, ,		
6.2	Noordburg	1	1
6.3	hoogspring		
	naellope/naellooponder veertien naelloop		
	(Enige EEN)		
	(Moenie "hardloop" as item aanvaar nie.)	1	3
6.4	Hy was bang om teen Vis (Pieterse) deel te neem.		
	Hy was bang vir Vis (Pieterse).		
	Hy was bang hy sou (teen Vis) verloor. Hy bet gayyest Via (Dieterse) and deer week.		
	Hy het geweet Vis (Pieterse) sou daar wees.Hy was bang om die ander mense teleur te stel.		
	(Enige EEN of soortgelyk)	1	1
6.5	. Vis hot vir hom on Salmon roomys gakoon	1	2
0.5	Vis het vir hom en Salmon roomys gekoop.Vis en Salmon het met die vinnige karretjies gespeel.	1	2
	 Vis het Salmon uitgedaag om oor die draad te spring. 	1	2 2
	Salmon het sy voet stukkend gesny.	1	2
6.6	Salmon het (per ongeluk) op 'n bottelstuk getrap.		
	'n Bottelstuk het Salmon se voet (per ongeluk) gesny.	1	3
	(Enige EEN of soortgelyk)	I	3
6.7	• C		
	 'n metafoor C 'n metafoor		
	(Enige EEN)	1	3
6.8	Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het van hulle verwag		
	om altyd te wen.		
	Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het weddenskappe Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het weddenskappe		
	op hulle geplaas.Die onderwysers/hulle ouers/ander mense het hulle gedryf om		
	hard te oefen.		
	(Enige EEN of soortgelyk)	1	1

NSS - Memorandum (Gauteng)

		[20]	
6.13	 Jy het baie hard geoefen. Al jou harde werk was verniet. Jy kon dalk gewen het. Dit was dalk 'n belangrike kompetisie. Daar was dalk 'n prys op die spel. Ander mense wat jou ondersteun het, sou teleurgesteld wees. (Enige TWEE of soortgelyk) 	2	5
6.12	 C Atlete moet die reëls van die skool en die byeenkoms gehoorsaam. C Atlete moet die reëls van die skool en die byeenkoms gehoorsaam. (Enige EEN) 	1	3
6.11.4	 C is waar die atlete by die afsitter moes aanmeld. C is waar die atlete by die afsitter moes aanmeld. (Enige EEN) 	1	3
6.11.3	 E is waar die toeskouers sit en kyk hoe die atlete deelneem. E is waar die toeskouers sit en kyk hoe die atlete deelneem. (Enige EEN) 	1	3
6.11.2	 A is waar die atlete voor hulle items gerus het. A is waar die atlete voor hulle items gerus het. (Enige EEN) 	1	3
6.11.1	 D is waar mense eetgoed en drinkgoed kan koop. D is waar mense eetgoed en drinkgoed kan koop. (Enige EEN) 	1	3
6.10	 Kinders verloor belangstelling in sport. Kinders wil dan nie meer deelneem nie. Sport gaan nie net om wen nie. Kinders doen verkeerde dinge net om te kan wen. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
6.9	 Ek sou hom ook gedra/geabba het. hom kliniek/hospitaal/dokter toe gevat het. hom daar gelos het en gaan hardloop het. gesê het hy moes probeer om terug te loop atletiekveld toe. Ek sou net soos Vis opgetree het. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4

NSS – Memorandum (Gauteng)

VERHAAL B: 'n MAN KOM TUIS - Chris Barnard

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	VLAK
6.14	Gouws	1	1
6.15	 Die man (die pad)/Hy het met sy hand/vinger gewys (dat hy wou saamry). Hy het duimgegooi. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	3
6.16	 ('n Klein) koffertjie/tas/klere ('n Paar) los pakkies ('n Halwe sakkie) lemoene Dameskoene/skoendoos Brood (Enige EEN) 	1	1
0.47	`		
6.17	maand	1	3
6.18	 D personifikasie. D personifikasie. (Enige EEN) 	1	3
6.19	 Jy dien jou naaste soos die Bybel sê./Jy doen iets vir ander mense Jy maak dit vir ander makliker om bymekaar uit te kom. Jy sien/leer ken die wêreld. Hy kan self van sy handewerk gebruik maak/Hy gebruik die pad wat hy gemaak het. Hy kan agterna sy handewerk bewonder./Die pad wat hy maak is netjies, lieflik en pragtig. (Enige EEN) 	1	1
6.20	 Die padmaker het vir die verteller van sy lewe en sy werk vertel. Die verteller het die padmaker in die hoofstraat afgelaai. Die padmaker het met al sy goedjies huis toe gestap. Die padmaker se gesin het hom gesien en na hom toe gehardloop. 	1 1 1	2 2 2
6.21	 Hy was altyd positief/vriendelik/vol grappies Al was sy werk moeilik, het hy dit nogtans geniet. Hy het nie oor moeilike omstandighede gekla nie. Hy het die beste van sy omstandighede gemaak. Hy was lief vir sy gesin/het hulle nie vergeet nie. Hy het vir sy gesin geskenkies gebring. Hy het moeite gedoen om by sy gesin uit te kom. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4
6.22.1	 B is waar die padmaker bly terwyl hy aan die paaie werk. B is waar die padmaker bly terwyl hy aan die paaie werk. (Enige EEN) 	1	3

6.22.2	 C is waar die padmaker en sy gesin woon. C is waar die padmaker en sy gesin woon. (Enige EEN) 	1	3
6.22.3	 A is waar die man se kinders saam met die hond staan en wag. A is waar die man se kinders saam met die hond staan en wag. (Enige EEN) 	1	3
6.22.4	 E is waar die padmaker se vrou vir hom wag. E is waar die padmaker se vrou vir hom wag. (Enige EEN) 	1	3
6.23	(Die) hond	1	1
6.24	 Ek sou die padmaker agtervolg het om te sien wat gebeur. verder gery het. dalk net soos die verteller opgetree het. (Enige EEN of soortgelyk) 	1	4

Barrett se Taksonomie		Punte	%	%
Vlak 5	Waardering	4		20%
Vlak 4	Evaluering			2570
Vlak 3	Afleiding	8		40%
Vlak 2	Herorganisasie			100/
Vlak 1	Letterlik	8		40%

... gesinne bly lief vir mekaar, al sien hulle mekaar min.

Ek hou daarvan om my familie elke dag te sien.

Ek sal bekommerd wees oor my familie.

(Enige TWEE of soortgelyk)

... gesinne bly lief vir mekaar, al sien hulle mekaar min.

As ek in die moeilikheid is, sal daar niemand wees om my te

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

1

2

[20]

3

5

6.25

6.26

В

(Enige EEN)

help nie.